

1910. AUGUSZTUS 1.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLIX. ÉVF.

KÖZLÖNYE

15. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes ártért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének. ☞

(Telefon: 37-22.)

Ákáczcsemetenevelés ritkítással.

Irta: *Kiss Ferencz.*

Hogy az erdősítésnél mily fontos szerepe van a kiültetendő csemetanyag minőségének, azt hiszem, egyik szaktársam előtt sem ismeretlen. Az egészséges, erőteljes csemetének feltétlen előnye van a gyengébb fölött; éppen azért, ha okszerűen akarunk gazdálkodni, arra kell törekednünk, hogy ugyanazon területen minél több erőteljes s minél kevesebb hasznavehetetlen, vagyis még átiskolázva is alkalmatlan csemetét neveljünk. Az ákáczcsemete minőségét erősen fokozhatjuk a ritkítással. Az 1908. évben a királyhalmi csemetekertben foganatosított ritkítás eredményéről óhajtok az alábbiakban beszámolni.

Semmiféle csemete nem éli ki annyira a talajt, mint az ákác, hosszabb ideig ákáczcsemetenevelésre használt talajnál a felhasznált tápanyagokat trágyával csak kevéssé tudják pótolni. A már üzemben volt, istállótrágyával erősen trágyázott területen sem tudtam olyan erőteljes s oly nagyszámú csemetét nevelni, mint ugyanazon talajon az üzembevitel két első évében, még akkor sem, ha a tarolást zöldgarolással kötöttem össze. A királyhalmi erdőőri szakiskolá-

nál nagy körültekintéssel végzett igen sok trágyázási kísérlet szintén ezt az állításomat igazolja.

Igy az ákáczcsemete nevelésénél nem mellékes körülmény, hogy ugyanazon területen hány % s milyen minőségű az erdősitésre alkalmas és alkalmatlan csemete. Ugyanis kötött talajon az átiskolázás oly költséges, hogy az iskolázás nem mutatkozik gazdaságosnak; homokon olcsóbb ugyan, de itt meg a további fejlődés nem áll arányban a költséggel; mert erdősitésre alkalmatlan csemetéből csak igen kevés erőteljes csemetét nyerünk, igen jó része ismét alkalmatlan lesz az erdősitésre, valamint az újbóli átiskolázásra is. Viszont a nagyszámu gyengébb csemete igen sok tápanyagot rabol el hiába a talajtól.

Ezek szerint legcélszerűbb volna az a csemetenevelési eljárás, melylyel aránylag legtöbb és legjobb erdősitésre alkalmas *egyéves* csemete nevelhető. Ezt a célt óhajtottam elérni, midőn 1908. év tavaszán a magvetések egyrészét a második gyomlálásnál és kapálásnál megritkítottam. A ritkítást olyképp végeztem, hogy a kijelölt, igen arányosan kelt, kissé erőteljes, friss törésű homoktáblában lévő vetésből két-két sort úgy ritkítottam meg, hogy minden ritkított két sor között maradt két sor természetes helyzetben. Egy kat. holdnak ilyképeni ritkítása igen magas 1'6 koronás napszám-bér mellett 20'8 koronába került. A ritkítási próbát az 1909. évben nem folytathattam, mert a rendkívüli rossz időjárás miatt, az ákácvetések így is igen ritkára maradtak.

A próbaterületről az 1909. év tavaszán, vagyis egyéves korban szedtem ki a csemetéket, pontosan számbavéve külön a ritkított és a ritkítatlan sorokból nyert csemetéket. A nyert anyagot három osztályba válogattam, még pedig az I. osztályba az ültetésre legalkalmasabbakat, a II. osztályba a kevésbé alkalmasokat, a III. osztályba az erdősitésre alkalmatlanokat, melyek ugyan átiskolázhatók, de kevés ültetésre alkalmas csemetét adnak még egy év múlva is. Az osztályozásnál főleg a csemete magassága volt irányadó, a gyökér kifogástalan lévén minden egyes osztálynál. Erőteljes, ültetésre alkalmas iskolázott csemetenevelésre leggazdaságosabb a nem ritkított II-od osztályba sorozott csemete.

Az egyes sorokból kikerült csemeték sulya több mérés által megállapított.

A próbaterület gondosan gyűjtött adatai szerint termeltetett:

1 kat. holdon ritkítva	39.800 drb	I. osztályu csemete	1246·54 <i>kg</i>	súlyljal
	20.272 "	II. " "	396·93 "	" "
	13.740 "	III. " "	83·67 "	" "
összesen	73.812		1727·14	
1 kat. holdon nem ritkítva	40.080 drb	I. osztályu csemete	719·43 <i>kg</i>	súlyljal
	65.456 "	II. " "	724·59 "	" "
	94.880 "	III. " "	296·00 "	" "
összesen	200.416		1740·02	

A ritkított területen 1 drb I. osztályu csemete sulya volt 313·1 *gr*, II. osztályu 195·8 *gr*, III. osztályu 60·9 *gr*; nem ritkított területen I. osztályu 179·5 *gr*, II. osztályu 110·2 *gr*, III. osztályu 31·2 *gr*. Átlagos magassága a kiültethető csemetéknek ritkított területen 772 *mm*, nem ritkított területen 787 *mm* volt.

Ezen számokból a következő tényleges eredmény tűnik ki: Ritkítás mellett 40%-kal kevesebb ültetésre alkalmas csemete nevelhető, mint anélkül, ami mindenesetre a ritkítás ellen szól; más következtetésre jutunk azonban, ha figyelembe vesszük, hogy a ritkított és nem ritkított csemeték sulyát állítsuk egymással szembe; ugyanazon magasság mellett a ritkított I. osztályu 133·7 grammal volt nehezebb, mint a nem ritkított I. osztályu; sőt még a ritkított II. osztályu is 16·5 gramm sulyljal haladja felül a nem ritkított I. osztályu csemetét. Miből önként következik, hogy még a ritkított II. osztályu csemete is zömökebb volt a nem ritkított I. osztályunál. Ugyanazon területen akár ritkítjuk a csemetét, akár nem, egyenlő mennyiségű tápanyagot vonunk el a talajtól, ugyanis sulyra a terméseredmény nem ritkított területen csak 12·88 *kg*-mal nagyobb, mint a ritkított részen.

Míg a ritkított 1 kat. hold I. és II-od osztályu csemetével 1643·47 *kg* sulynak megfelelő tápanyagot helyezek el gyümölcsözőleg a beerdősített területen, addig a nem ritkított I. és II-od osztályu csemetével csak 1444·02 *kg*-nak megfelelőt. Miután a III-ad osztályu csemete igen csekély nyereséggel használható fel, különösen az, amelynek átlagos sulya csak 31·2 *gr*; első esetben 83·67 *kg*, második esetben 296·0 *kg* sulynak megfelelő oly tápanyagot vonunk el a talajból, melyet gyümölcsöztetni nem tudunk.

Hogy az erdősítésnél ezen zömökebb, s jobb csemetékkel befektetett tőke meghozza-e a megfelelő kamattöbbletet, ugy a fogamzással, mint az erőteljesebb növekedéssel, gondos kísérleti megfigyelésekkel volna eldöntendő.

A ritkításra fordított kat. holdankénti költség a csemeteszedésnél szükséges kevesebb munkában megterül.

Fentiekből még biztosan követendő irányt megjelölni korainak tartom. A ritkításnak kisebb-nagyobb foku kísérletképen való többszöri foganatosításával azonban meg lehetne állapítani, mily mértékben alkalmazandó ez az eljárás, hogy erdősítésre legalkalmasabb csemete a lehető legnagyobb számban legyen nevelhető.

A ritkított területen nevelt, s ebből tárgyalt I-ső és II-od osztályu csemete igen kitünő volt erdősítésre; ezek számát 20—25^o/o-kal fokozni azonban még a minőség rovására is kívánatosnak találnám.



A bécsi nemzetközi vadászati kiállításról.

Minden vadászember tekintete, vágyódása az idén a büszke császárváros felé irányul, amelyben Ausztria császárlának, a mi királyunknak 80. születésnapja alkalmából nemzetközi vadászati kiállítást rendeztek, ezzel hódolván az agg uralkodónak, aki magas korával daczolva, még mindig forgatja a fiatal kora óta kedvelt fegyvert és a vadászat örömeiben ma is kedvét leli.

Ez az első *nemzetközi* vadászati kiállítás és az első kísérlet arra, hogy egymagában a vadászatra s a vele legszorosabb kapcsolatban álló iparágakra szoritkozzék a kiállítás. Eddig a vadászat a kiállításokon mindig a mező- és erdőgazdasággal kapcsolatosan szerepelt, ez az első eset, hogy mintegy szülőitől elszakadva, önmagában próbálkozik egy kiállítás kereteit kitölteni, még pedig éppen a bécsi Prater nyújtotta igen tág keretben.

Hogy ez mennyire sikerült, majd meglátjuk.

T. olvasóink közül bizonyára sokan saját tapasztalásból ismerik már a kiállítást, mások ezentul fogják meglátogatni s így saját ítéletet alkothatnak róla. Leírásunk tehát leginkább azoknak szól, akiknek nincs alkalmuk a kiállítást felkeresni; célja azonban az